

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-01-28
Besvaras senast
2016-02-11

Till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2015/16:343 Hälsoundersökningar

Just nu anländer många människor som flytt krig och obeskrivliga förhållanden hit till Sverige. Det är vårt ansvar att göra vårt yttersta för att mottagandet ska bli gott och värdigt för de människorna som gjort stora umbäranden för att ta sig hit. Många människor har svåra upplevelser med sig, och vissa är i behov av vård, både för fysiska skador och för psykiska skador och trauman. Just vikten av traumabehandlingen går inte att överskatta, och det är angeläget att Sverige tillhandhåller adekvat vård för dem som behöver det.

Detta innebär också att barnens rättigheter måste tas till vara och att de får ta del av den rättighet som hälsoundersökningar är. Vi vet också att vaccinationsgraden bland barn i den grupp av flyktingar som nu anländer varierar och kan vara avsevärt lägre än standard i Sverige, och det nationella vaccinationsprogrammet bör därför prioriteras och fullföljas också för flyktingbarn. Landstingen fullföljer i nuläget inte sina åtaganden vilket är ytterst problematiskt. Det är inte bara en hälsofara för de nyanlända utan innebär också att problem som kunnat undvikas inte upptäcks i tid och att människor inte får den hjälp de behöver och har rätt till.

Ett led i detta är de frivilliga hälsoundersökningar som enligt lag ska erbjudas alla asylsökanden. Många asylsökande har stora vårdbehov och bär på traumatiska upplevelser av förföljelse, krig och flykt som behöver bearbetas. Särskilt drabbade är barn. Syftet med hälsoundersökningarna är att tidigt upptäcka akuta sjukdomar och fastställa vårdbehovet i övrigt.

Det är Migrationsverkets ansvar att till landstingen lämna uppgifter om asylsökande som vistas inom landstingets ansvarsområde. Hälsoundersökningar genomförs dock inte i tillräckligt stor utsträckning, trots flera års försök och projekt för att nå en acceptabel nivå. Från SKL:s statistik framgår att strax under hälften av alla nya asylsökande år 2014 genomgick en hälsoundersökning. Andelen har varierat över tid, och mellan 2012 och 2014 syns en minskning från 46 till 44 procent. Många flyktingar får aldrig något erbjudande om hälsoundersökning.

För många av de nyanlända som kommer till Sverige är en välfungerande kontakt med vården inte en självklarhet. Språkliga barriärer utgör ett hinder, och för många kan det vara svårt att navigera i det svenska sjukvårdssystemet. Svårigheter med att nå fram med information till asylsökande och nyanlända

samt brister i samverkan och informationsöverföring mellan Migrationsverket, landstingen och de enskilda vårdcentralerna förekommer. År 2012 startade Folkhälsomyndigheten (då Smittskyddsinstitutet) ett projekt som skulle bidra till förbättrad struktur för att kunna öka antalet hälsoundersökningar. Tre år senare kan vi tyvärr konstatera att antalet hälsoundersökningar inte ökat trots satsningen. Socialstyrelsen har utfärdat föreskrifter och allmänna råd om hälsoundersökning av asylsökande och tillhandahåller också praktiska tips. Riksrevisionen konstaterar att landstingen hittills i låg utsträckning har involverats i etableringen. Ett genomgående hälsoperspektiv på nyanländas etablering saknas därmed, vilket riskerar att försvåra och fördröja etableringen för nyanlända.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga statsrådet Gabriel Wikström följande:

1. Vilka åtgärder tänker statsrådet vidta för att säkerställa att alla asylsökande som en självklar rättighet erbjuds hälsoundersökningar?
2. Vilka åtgärder tänker statsrådet vidta för att säkerställa att barn som varit på flykt får ett fullgott hälsoskydd?

.....
Karin Rågsjö (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors